

Příklad č. 1.

Pan Ing. Zdeněk Burian je vlastníkem nemovitosti, která v zastavěném území Obce hraničí s místní komunikací (chodníkem). Dne 14. 1. 2007 bylo zjištěno, že neodstranil z chodníku sněh, tedy tzv. závadu ve schůdnosti.

Posud'te, zda se pan Ing. Z. Burian dopustil protiprávního jednání, a pokud ano, jak jej budete kvalifikovat (včetně uložené sankce).

Zákon nyní neukládá přímo a výslovně ani vlastníkově komunikaci, ani vlastníkově přilehlých nemovitostí, aby schůdnost nebo sjízdnost zajišťovali. Povinnost vlastníka komunikace pečovat o komunikaci je odvozována pouze nepřímo ze zmocnění ministerstva vymezit podrobnosti k péči. Povinnost vlastníka přilehlé nemovitosti je odvozována pouze nepřímo z odpovědnosti za škodu.

Odpovědnost za škodu

Ustanovení § 27 odst. 4 zákona č. 13/1997 Sb. zakládá odpovědnost vlastníka nemovitosti za škody způsobené za vymezených podmínek některými druhy závad ve schůdnosti přilehlého chodníku - pro tyto případy odst. 3 zprošťuje též odpovědnosti vlastníka komunikace.

Toto ustanovení však neukládá vlastníkově přilehlé pozemní komunikace výslovně povinnost se na údržbě komunikace přímo fyzicky či finančně podílet. Ustanovení ani nezprošťuje těchto povinností vlastníka pozemní komunikace.

Ustanovení § 27 zákona o pozemních komunikacích:

„(3) Vlastník místní komunikace odpovídá s výjimkou případů uvedených v odstavci 4 za škody, jejichž příčinou byla závada ve schůdnosti místní komunikace nebo průjezdního úseku silnice, pokud neprokáže, že nebylo v mezích jeho možností tuto závadu odstranit, u závady způsobené povětrnostními situacemi a jejich důsledky takovou závadu zmírnit, ani na ni předepsaným způsobem upozornit.

(4) Vlastník nemovitosti, která v zastavěném území obce hraničí se silnicí nebo s místní komunikací, odpovídá za škody, jejichž příčinou byla závada ve schůdnosti na přilehlém chodníku, která vznikla znečištěním, náledím nebo sněhem, pokud neprokáže, že nebylo v mezích jeho možností tuto závadu odstranit; u závady způsobené povětrnostními situacemi a jejich důsledky takovou závadu zmírnit.“

Nepřímé stanovení povinnosti vlastníkově přilehlých nemovitostí

Ústavní soud v případě Loun 3. ledna 2007 rozhodl, že ze stanovení odpovědnosti vyplývá i povinnost, a tedy majitelé přilehlých nemovitostí mají povinnost schůdnost zajistit. Nejvyšší správní soud dne 27. června 2005 vyjádřil v rozsudku názor, že zákon tuto povinnost ani implicitně nestanoví, ale implicitně (nevýslovně) zmocňuje k jejímu stanovení obce.

Závady ve schůdnosti

Ustanovení § 26 odst. 7 Zákona o pozemních komunikacích (13/1997 Sb.) stanoví: „Závadou ve schůdnosti pro účely tohoto zákona se rozumí taková změna ve schůdnosti pozemní komunikace, kterou nemůže chodec předvídat při pohybu přizpůsobeném stavebnímu stavu a dopravně technickému stavu a povětrnostním situacím a jejich důsledkům.“

Běžné sněžení (nejde-li o vánici ani intenzivní dlouhodobé sněžení) se obvykle (obdobně dle § 26 odst. 5 téhož zákona) nepovažuje za povětrnostní situaci, která může podstatně snížit schůdnost či sjízdnost, ale za „obvyklou zimní situaci“ ve smyslu § 41 odst. 2 vyhlášky č. 104/1997 Sb.

Bývá předmětem sporu, zda požadavek na úklid sněhu nebo obdobné požadavky na čištění chodníku nejdou nad rámec odstranění závad schůdnosti, protože vrstvu sněhu na chodníku může chodec vzhledem k povětrnostní situaci a jejím důsledkům předvídat.

Návrh na změnu

Ústavně-právní výbor Senátu PČR 28. srpna 2007 podal Senátu návrh na změnu Zákona o pozemních komunikacích, podle které by za škody vzniklé závadami ve schůdnosti odpovídal vlastník komunikace, tedy na vypuštění výjimky uvedené v § 27 odst. 4 zákona č. 13/1997 Sb. Návrh za ústavně-právní výbor podal předseda výboru, senátor Jaroslav Kubera.

Případ Ing. Buriana

V našem případě Ing. Zdeněk Burian by byl pravděpodobně shledán vinen přestupkem proti pořádku ve státní správě a územní samosprávě podle ustanovení § 46 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích („Přestupkem je porušení i jiných povinností, než které jsou uvedeny v § 21 až 45, jestliže jsou stanoveny zvláštními právními předpisy včetně nařízení obcí, okresních úřadů a krajů“), kterého se dopustil tím, že se jako vlastník nemovitosti, která v zastavěném území obce hraničí s místní komunikací – chodníkem, neodstranil závalu ve schůdnosti místní komunikace v rozsahu, způsobem a ve lhůtě stanovené nařízením obce vydaném radou Obce na základě zmocnění v ustanovení § 27 odst. 7 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích – „Prováděcí předpis blíže vymezí rozsah, způsob a časové lhůty pro odstraňování závad ve sjízdnosti dálnice, silnice a místní komunikace. Obec stanoví nařízením rozsah, způsob a lhůty odstraňování závad ve schůdnosti místních komunikací a průjezdných úseků silnic.“ Za přestupek lze uložit pokutu do 30 000 Kč.

Přestupitel by pokutu buď nedostal, byl by třeba napomenut, nebo by se pokuta pohybovala na spodní hranici, cca. 500,- Kč. Oprávněnost sankce by však rozhodl, pokud by se pan inženýr rozhodl bránit, pravděpodobně až krajský soud či v druhé instanci Nejvyšší správní soud.

vypracoval: **Štěpán Dražka**

zdroje: Wikipedia, heslo Povinnost zajistit schůdnost chodníku
soudní rozhodnutí ASPI, intranet NSS